

เจาะลึกโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ด้วยตาราง I-O(Input-Output Table)

ดร. นลองภพ สุสังกร์กาญจน์

นักวิชาการเกียรติคุณ

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

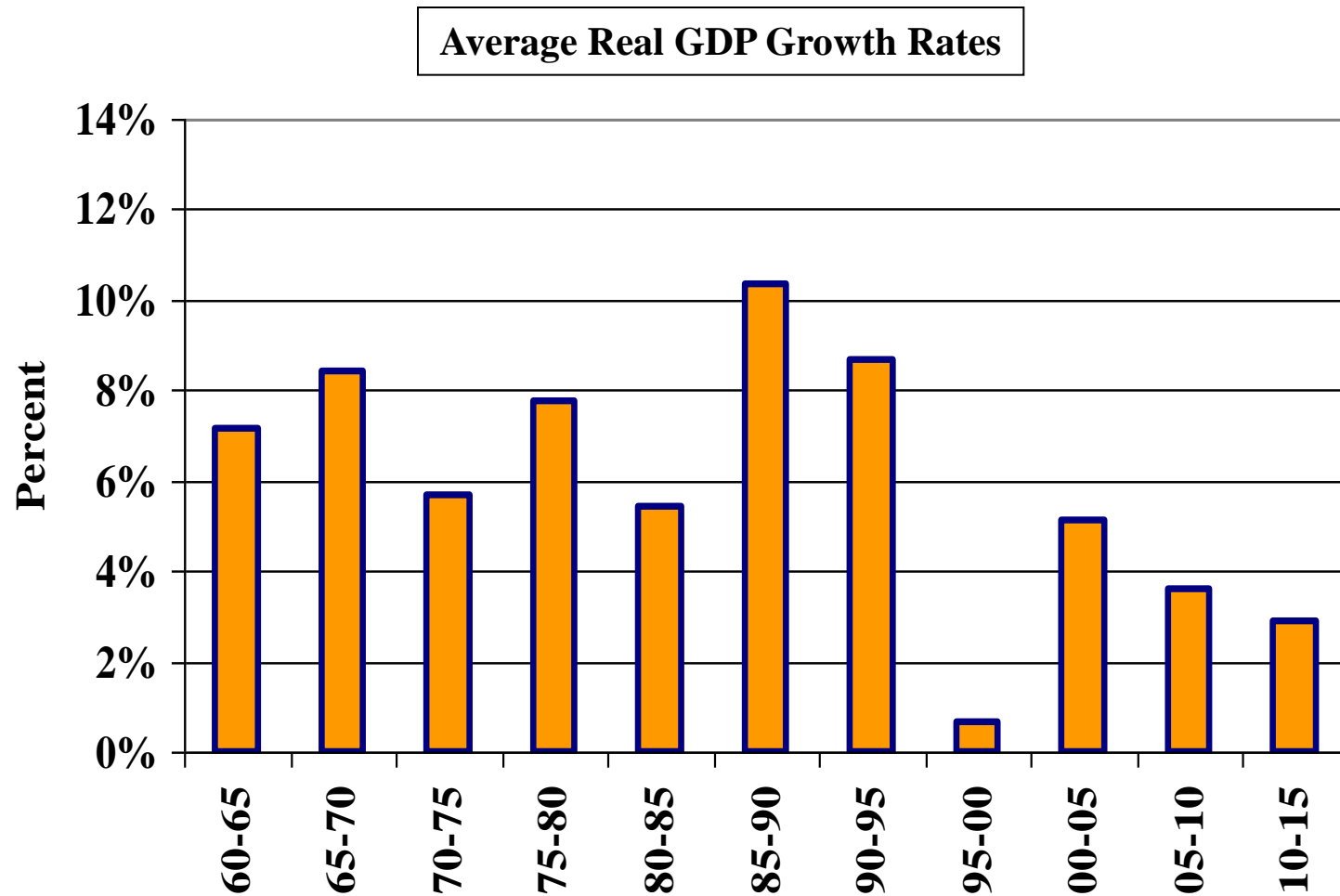
เสนอในการสัมมนาวิชาการสายงานเศรษฐกิจ ประจำปี 2560

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

25 กันยายน 2560

โรงแรมพูลแมน คิงเพาเวอร์ กรุงเทพฯ

การขยายตัวของเศรษฐกิจไทย

Source: NESDB National Accounts.

เป้าหมายในช่วงกลางทศวรรษ 1990

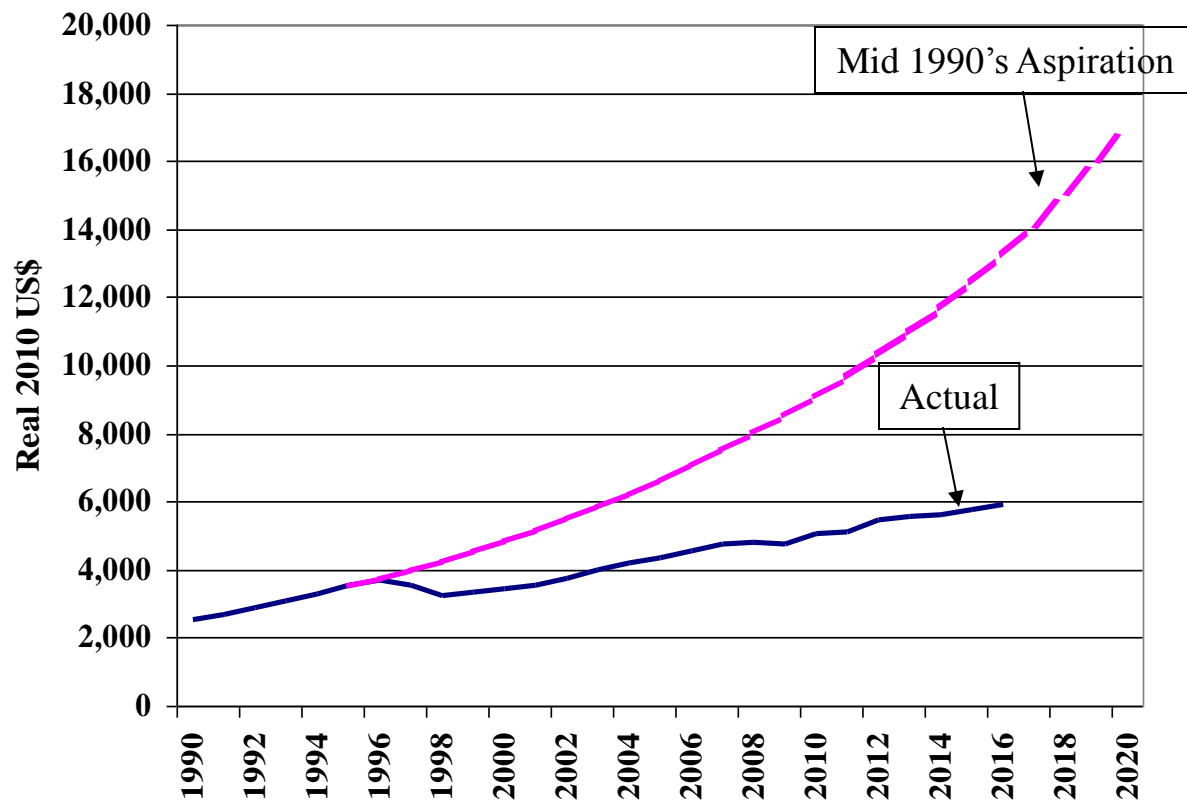
- ให้ประเทศไทยไปสู่ระดับประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี 2020 (คล้ายเป้าของ Malaysia)
- ถ้า real per capita GDP สามารถขยายตัวได้ปีละ 6.5% โดยเฉลี่ยระหว่างปี 1995- 2020 (ซึ่งต่ำกว่าระดับที่ขยายตัวระหว่างปี 1985-95 ประมาณ 1.3% ต่อปี) GDP per capita ของไทยจะอยู่ในระดับประมาณ \$17,050 (in 2010 US\$) ในปี 2020 ใกล้เคียงระดับของ Czech Republic และ Slovak Republic ในปี 2010 (ประเทศพัฒนาแล้วในแถบยุโรปตะวันออก)
- วิฤตเศรษฐกิจในปี 1997 ทำให้เป้าหมายนี้ไม่สามารถบรรลุได้

Per Capita GDP in 2010 (US\$)

Norway	87,647		Brazil	11,224		Indonesia	3,113
Switzerland	74,277		Turkey	10,672		Egypt, Arab Rep.	2,602
USA	48,374		Malaysia	9,071		Philippines	2,129
Japan	44,508		Mexico	8,960		India	1,346
United Kingdom	38,710		South Africa	7,363		Vietnam	1,334
Korea, Rep.	22,087		Bulgaria	6,843		Lao PDR	1,141
Czech Republic	19,764		Thailand	5,075		Cambodia	786
Slovak Republic	16,601		Peru	5,022		Tanzania	702
Croatia	13,506		China	4,561		Ethiopia	341
Chile	12,860		Tunisia	4,140		Burundi	231

Source : World Bank, World Development Indicators.

เป้าหมายและความเป็นจริง

Source: World Bank; World Development Indicators.

เศรษฐกิจไทยเคยขยายตัวอยู่ในระดับแนวหน้าของ ASEAN

Average Real GDP Growth per Annum

	1975-85	1985-95		1975-95
Brunei	3.0%	1.6%		2.3%
Indonesia	6.8%	7.5%		7.1%
Malaysia	6.8%	8.2%		7.5%
Philippines	2.3%	3.4%		2.9%
Singapore	7.7%	8.6%		8.2%
Thailand	6.7%	9.5%		8.1%

Source: World Bank, World Development Indicators Online.

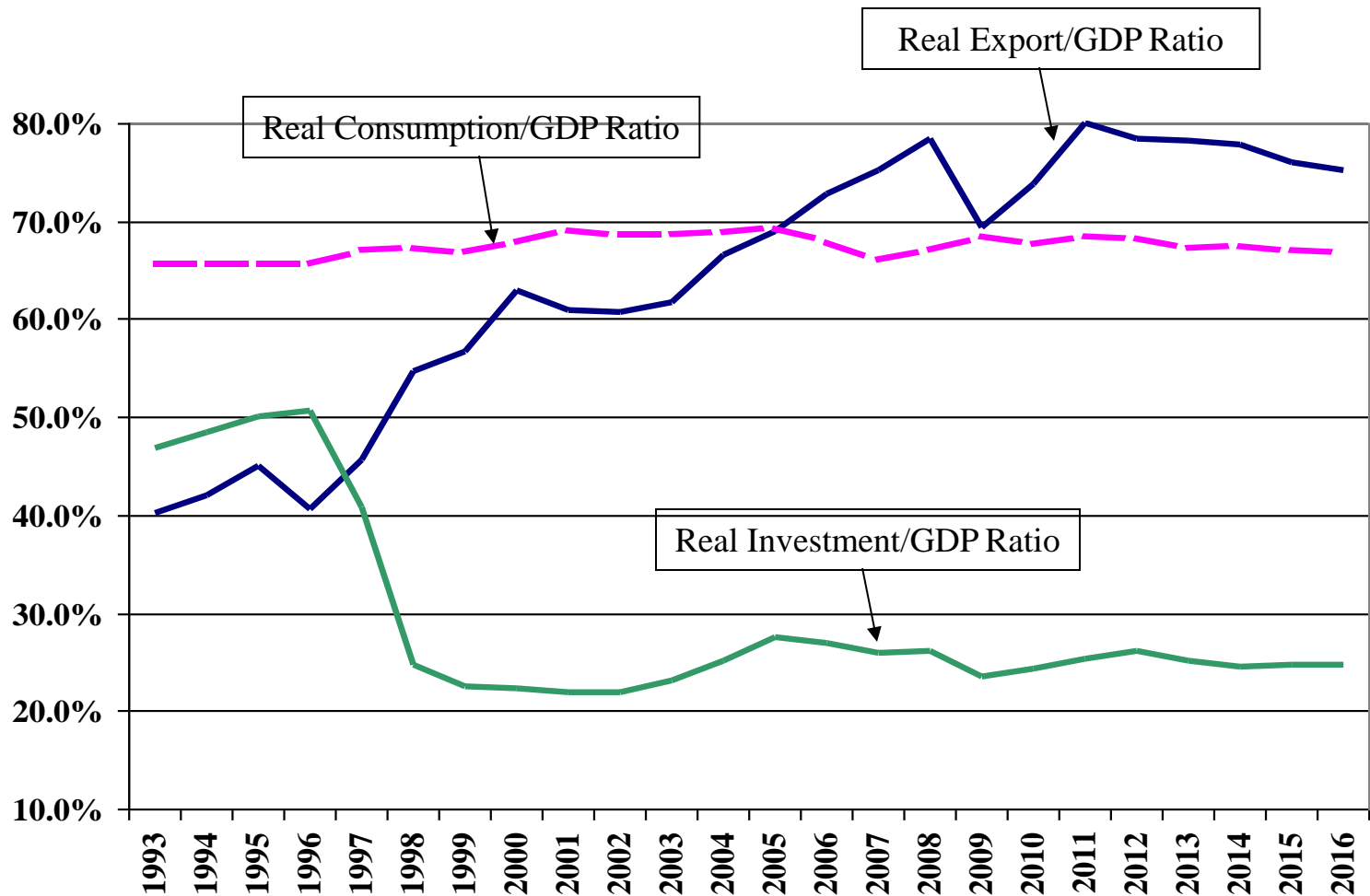
จากแนวโน้มใน ASEAN เกือบมาเป็นเศรษฐกิจไร้ท้าย

Average Real GDP Growth per Annum

	2005-2010	2010-2015		2005-2015	2016
Brunei	0.7%	-0.1%		0.3%	-2.5%
Cambodia	6.7%	7.2%		6.9%	7.0%
Indonesia	5.7%	5.5%		5.6%	5.0%
Lao PDR	7.6%	7.6%		7.6%	7.0%
Malaysia	4.5%	5.3%		4.9%	4.2%
Myanmar	10.8%	7.3%		9.0%	5.9%
Philippines	4.9%	5.9%		5.4%	6.9%
Singapore	6.4%	4.1%		5.2%	2.0%
Thailand	3.6%	2.9%		3.3%	3.2%
Vietnam	7.0%	5.9%		6.5%	6.2%

Source: ADB, Key Indicators for Asia and the Pacific, 2014 and ADB Asian Development Outlook, 2015.

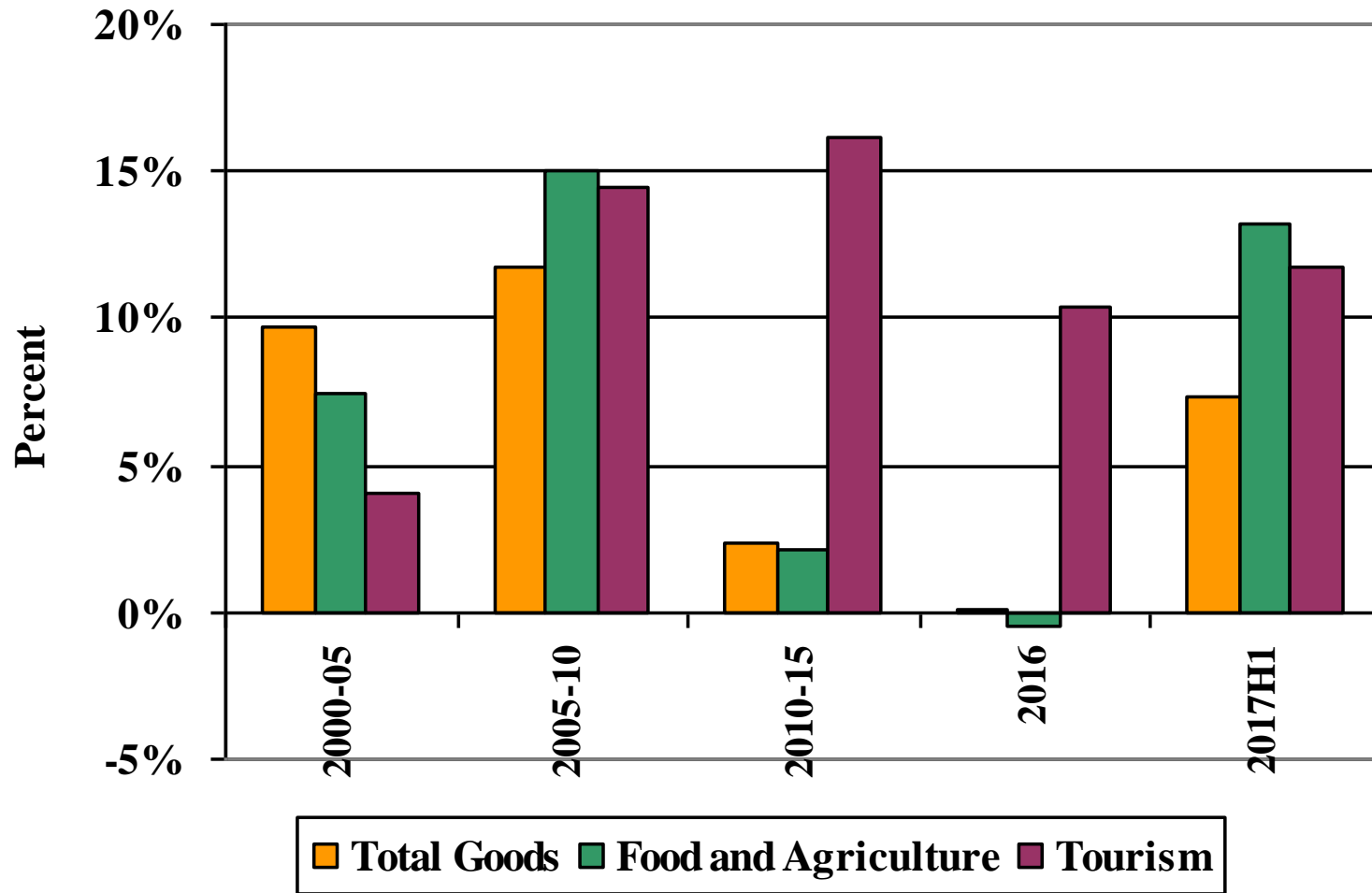
การเปลี่ยนโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

Source: NESDB; National Accounts.

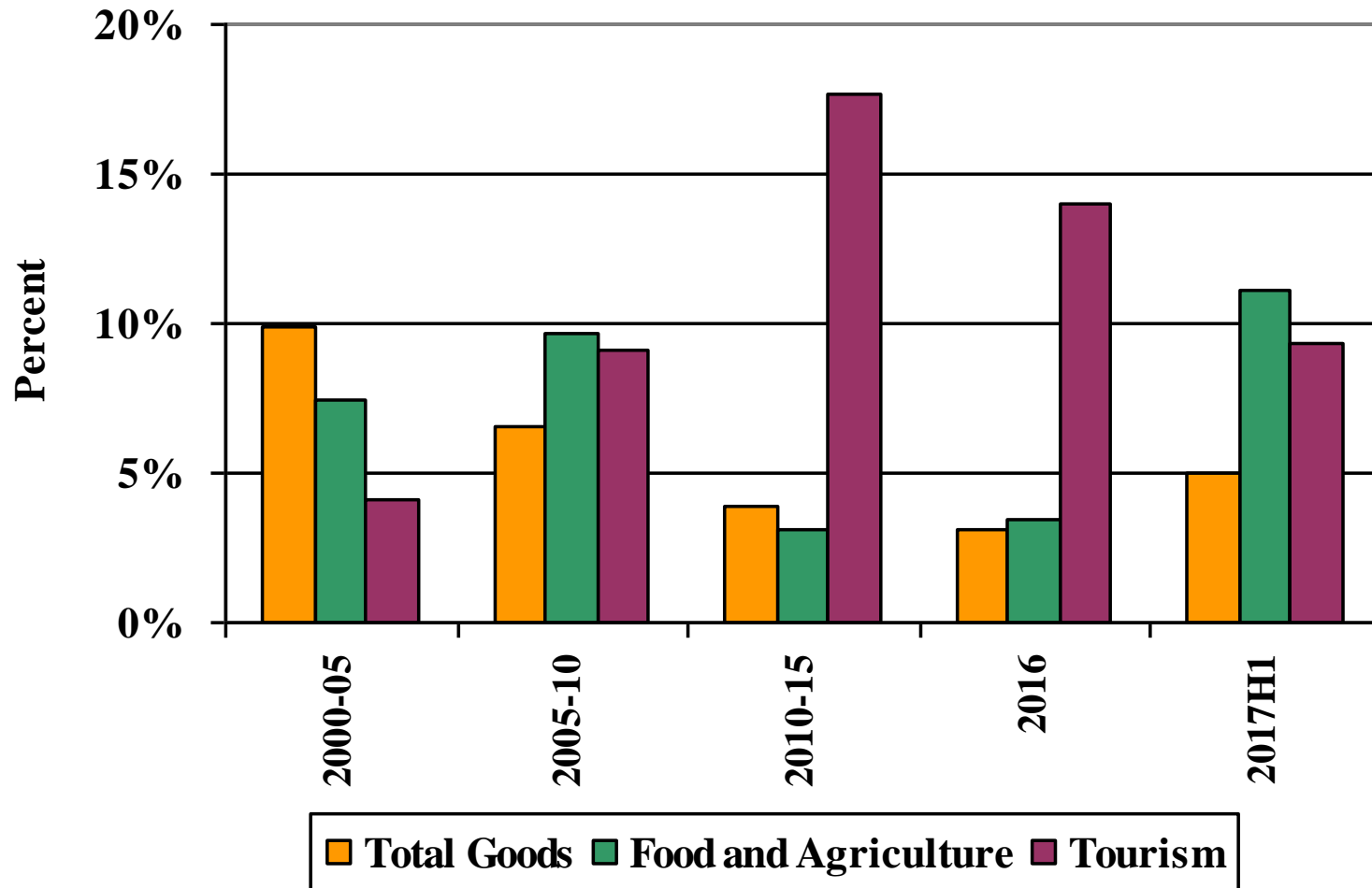

Export and Tourism Growth (US\$)

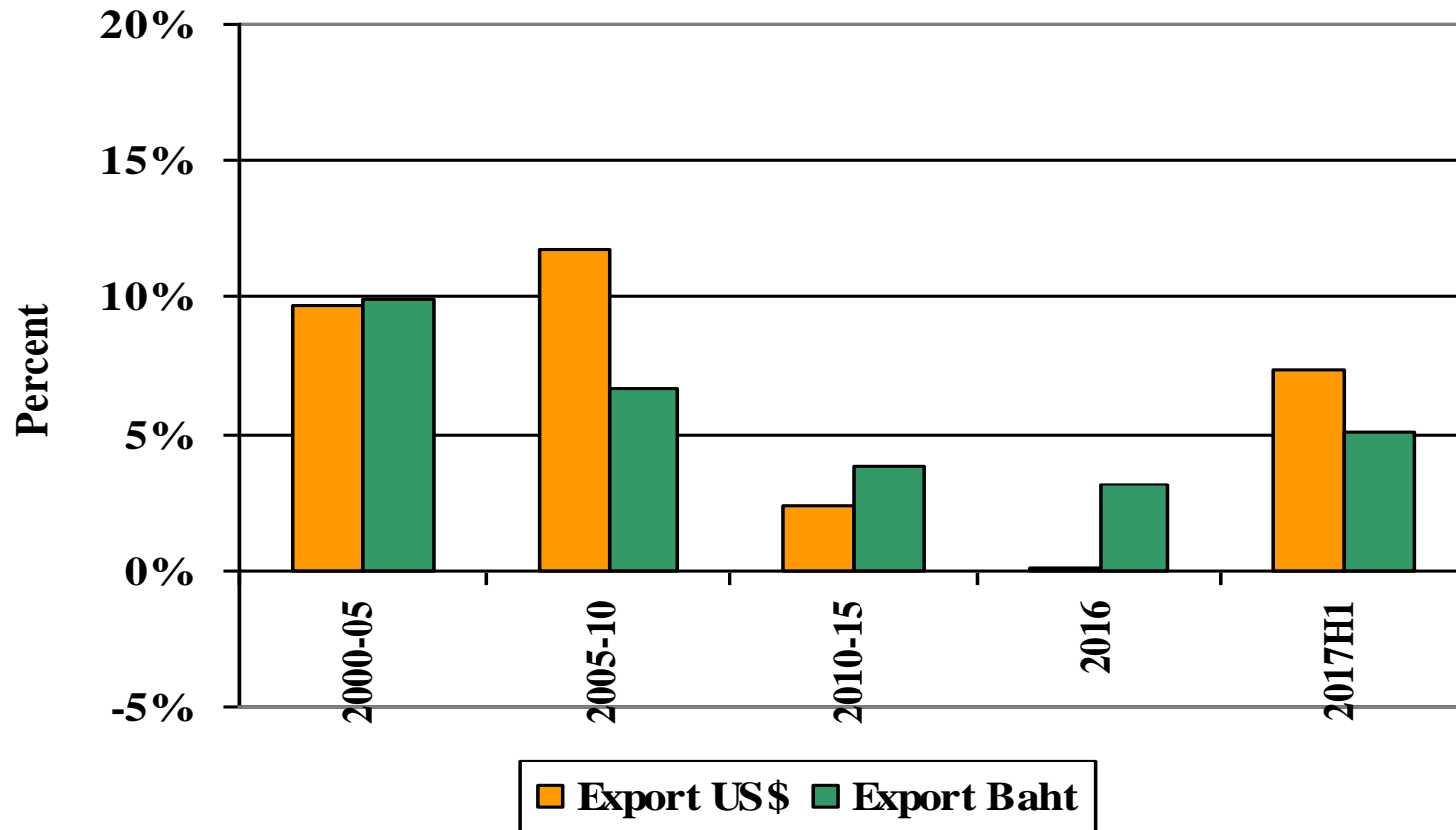
Source: Bank of Thailand

Export and Tourism Growth (Baht)

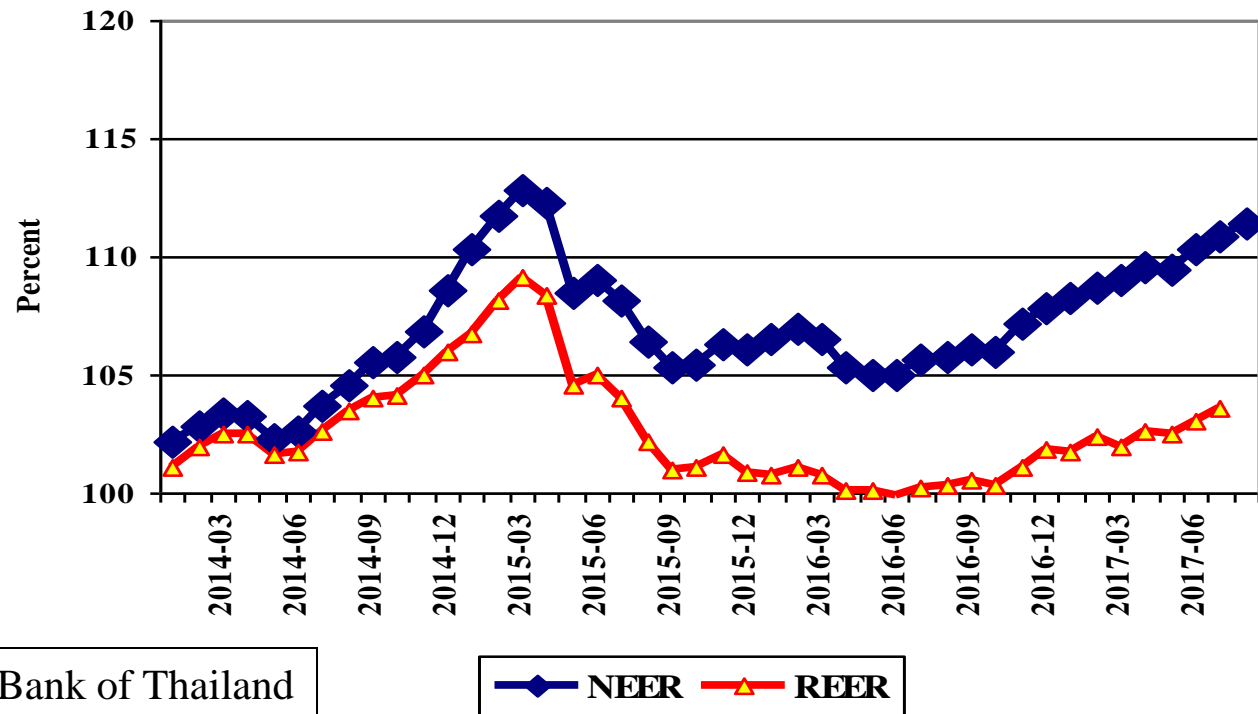
Source: Bank of Thailand

Export Growth (US\$ and Baht)

Source: Bank of Thailand

NEER and REER

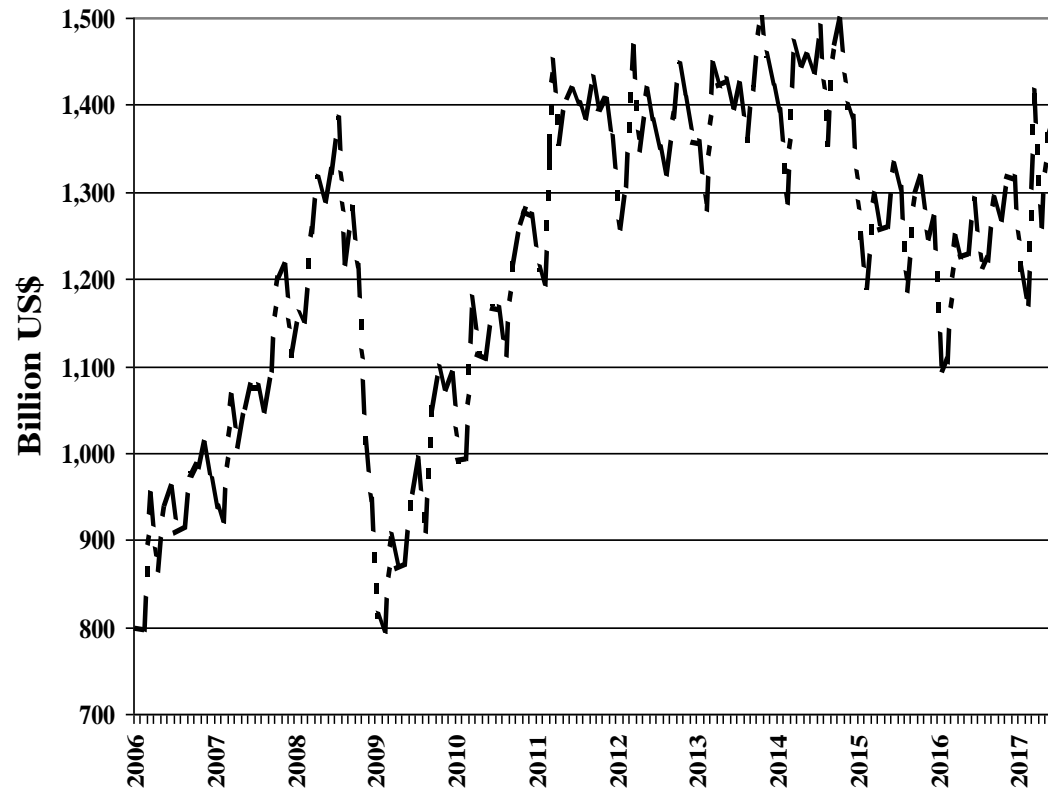
NEER และ REER ค่อนข้างผันผวน

อัตราแลกเปลี่ยนมีแนวโน้มแข็งขึ้นเทียบกับประเทศคู่ค้า

แต่อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ

Positive Short-term Outlook: World Trade Upswing

Global Monthly Export Value Trend

Source: WTO, based on data for more than 70 countries.

YoY Quarterly Export Value Growth

		2016Q1	2016Q2	2016Q3	2016Q4		2017Q1	2017Q2
Total exports		-7.7%	-2.7%	-1.7%	1.9%		10.2%	7.2%
USA		-7.0%	-6.2%	-2.4%	2.0%		7.5%	6.0%
Europe		-3.3%	2.0%	-0.6%	0.9%		6.9%	3.0%
Asia		-10.4%	-3.7%	-2.0%	2.3%		12.4%	10.3%
China		-13.0%	-6.4%	-7.0%	-5.3%		7.8%	9.0%
Japan		-4.8%	1.6%	7.1%	9.2%		10.2%	7.5%
Korea, Republic of		-13.7%	-6.7%	-5.0%	1.8%		14.7%	16.7%
ASEAN-4		-7.5%	-6.1%	-1.6%	5.6%		12.6%	10.8%
India		-7.9%	-1.1%	-0.9%	6.1%		18.7%	9.5%
Australia/NZ		-16.5%	-3.7%	3.6%	26.4%		34.2%	21.8%
South and Central America		-8.7%	-5.5%	-0.7%	5.5%		18.0%	10.5%

Source: WTO, based on data for more than 70 countries.

YoY Quarterly Export Volume Growth

		2016Q1	2016Q2	2016Q3	2016Q4		2017Q1
Total exports		0.7%	2.5%	0.7%	0.9%		4.2%
USA		-0.7%	-1.8%	0.3%	2.3%		4.1%
Europe		0.7%	2.8%	0.1%	0.8%		4.5%
Asia		-0.7%	3.8%	2.0%	2.2%		7.1%
China		-2.1%	3.6%	2.8%	1.2%		9.6%
Japan		-0.3%	2.0%	2.8%	4.3%		5.9%
Korea, Republic of		-3.2%	3.7%	-0.4%	-1.1%		4.3%
Malaysia		4.7%	3.3%	0.3%	2.5%		11.9%
Thailand		1.3%	-1.1%	-0.2%	1.5%		2.7%
South and Central America		6.4%	1.2%	-1.7%	-5.6%		-3.0%

Source: WTO, based on data for more than 70 countries.

YoY Quarterly Real GDP Growth

		2016Q1	2016Q2	2016Q3	2016Q4		2017Q1	2017Q2
USA		1.4%	1.2%	1.5%	1.8%		2.0%	2.2%
Europe Union (28)		1.8%	1.9%	1.9%	2.0%		2.1%	2.4%
Asia								
China		6.7%	6.7%	6.7%	6.8%		6.9%	6.9%
Japan		0.5%	1.0%	1.0%	1.7%		1.4%	1.6%
Korea, Republic of		2.9%	3.4%	2.6%	2.4%		3.0%	2.7%
India		8.7%	7.9%	7.4%	7.1%		6.0%	5.9%
Indonesia		5.0%	5.0%	5.0%	5.0%		5.0%	4.9%
Thailand		3.1%	3.6%	3.2%	3.0%		3.3%	3.7%
Australia		2.6%	3.2%	1.9%	2.4%		1.8%	1.8%

Source: OECDStat.

ในระยะกลาง การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยการส่งออกมีแนวโน้มมากขึ้น

- การส่งออกต้องพึ่งการนำเข้า ทั้งทางตรงและทางอ้อม มากขึ้น
- ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการกระจาย international supply chain ไปสู่ประเทศต่างๆ
- อีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะไทยยังขาดความลึกของอุตสาหกรรมชั้นกลาง ยกเว้นในบางสาขา เช่นยานยนต์
- ผลคือ *growth multiplier* ของการส่งออกมีแนวโน้มต่ำลง ทำให้การส่งออกมีผลน้อยลงในการขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

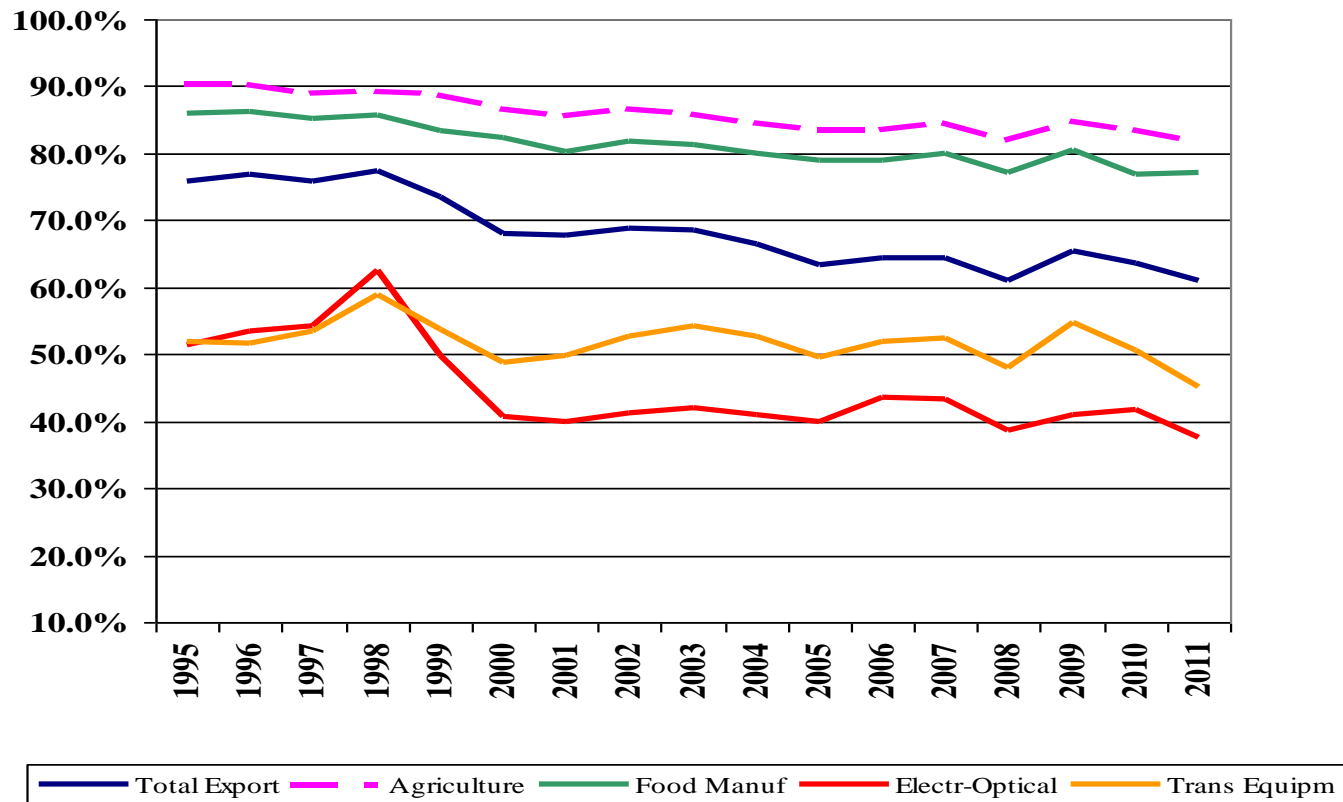
Thailand: Total Import Content of Export (Direct and Indirect)

	1980	1985	1990	1995	2000	2005
Total Export	16.3%	19.2%	31.5%	35.1%	42.6%	47.7%
Food Export	8.5%	10.9%	17.5%	17.4%	20.3%	24.6%
Manufactured Export	18.4%	20.4%	34.0%	38.2%	45.8%	48.7%

Source: Calculated from Input-Output Tables (using Leontief Inverse).

สัดส่วนมูลค่าเพิ่มจากภายในประเทศจากการส่งออกมีแนวโน้มลดลง

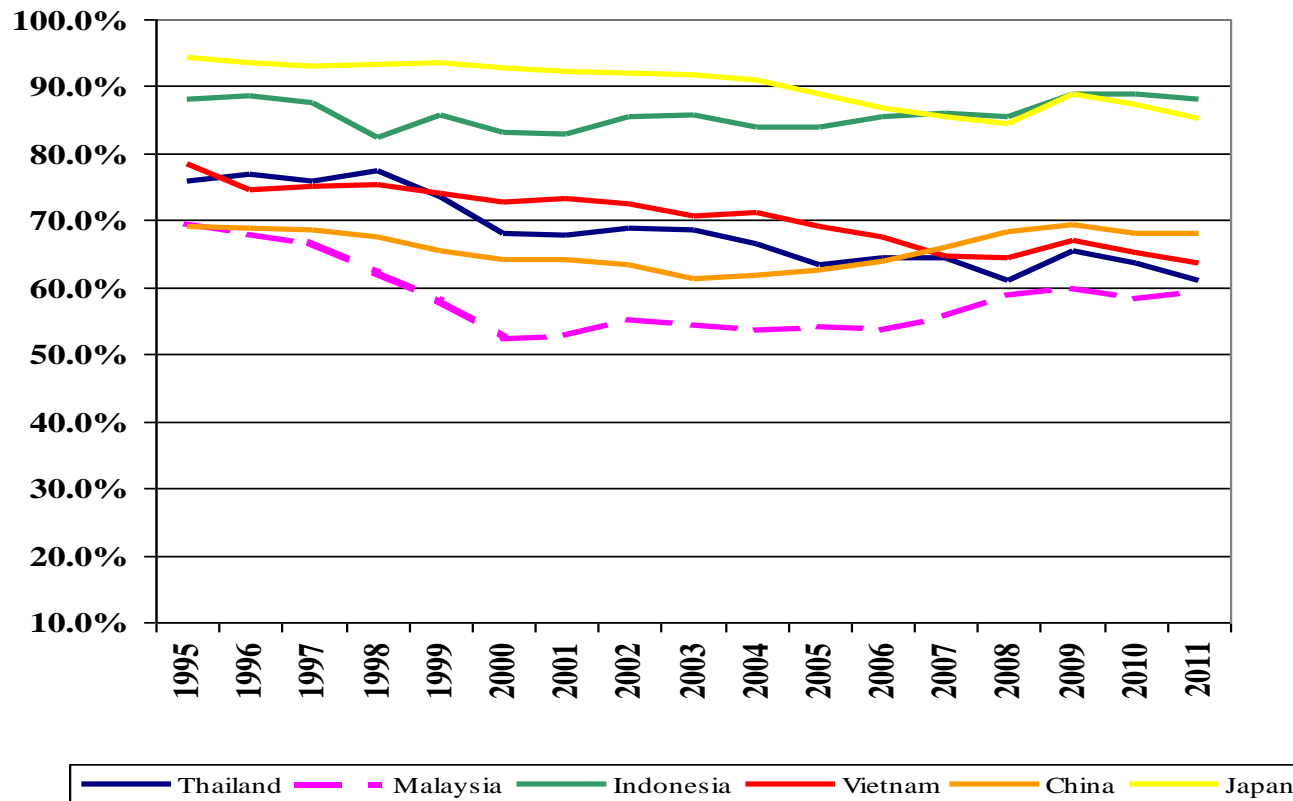
Domestic Value-added Share (Direct and Indirect) in Gross Export:
Total Export and by Sector

Source: OECD:Stat, September 12, 2017.

เทียบกับประเทศอื่น

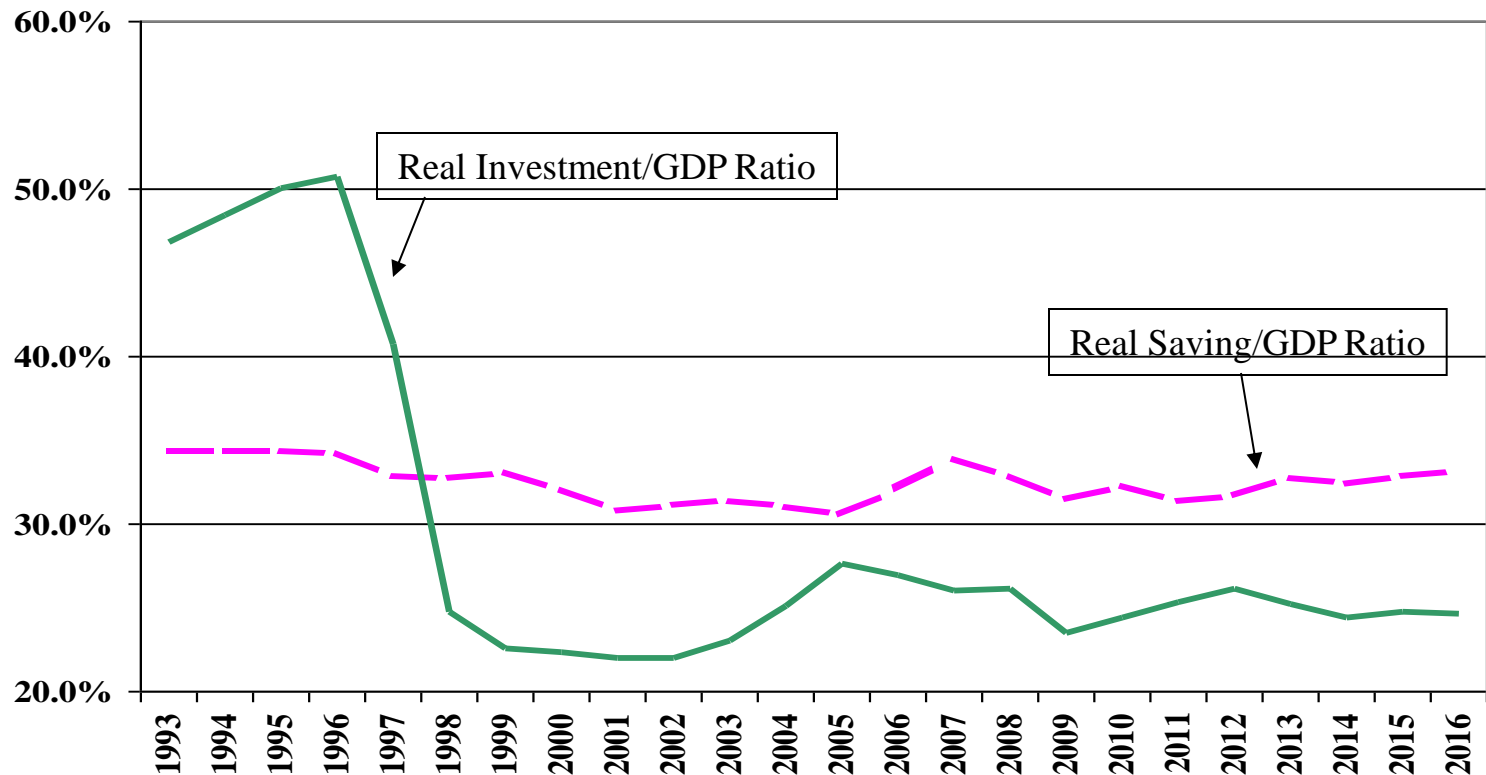
Domestic Value-added Share (Direct and Indirect) in Gross Export:
by Country

Source: OECD:Stat, September 12, 2017.

การเปลี่ยนโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยเพิ่มการลงทุน

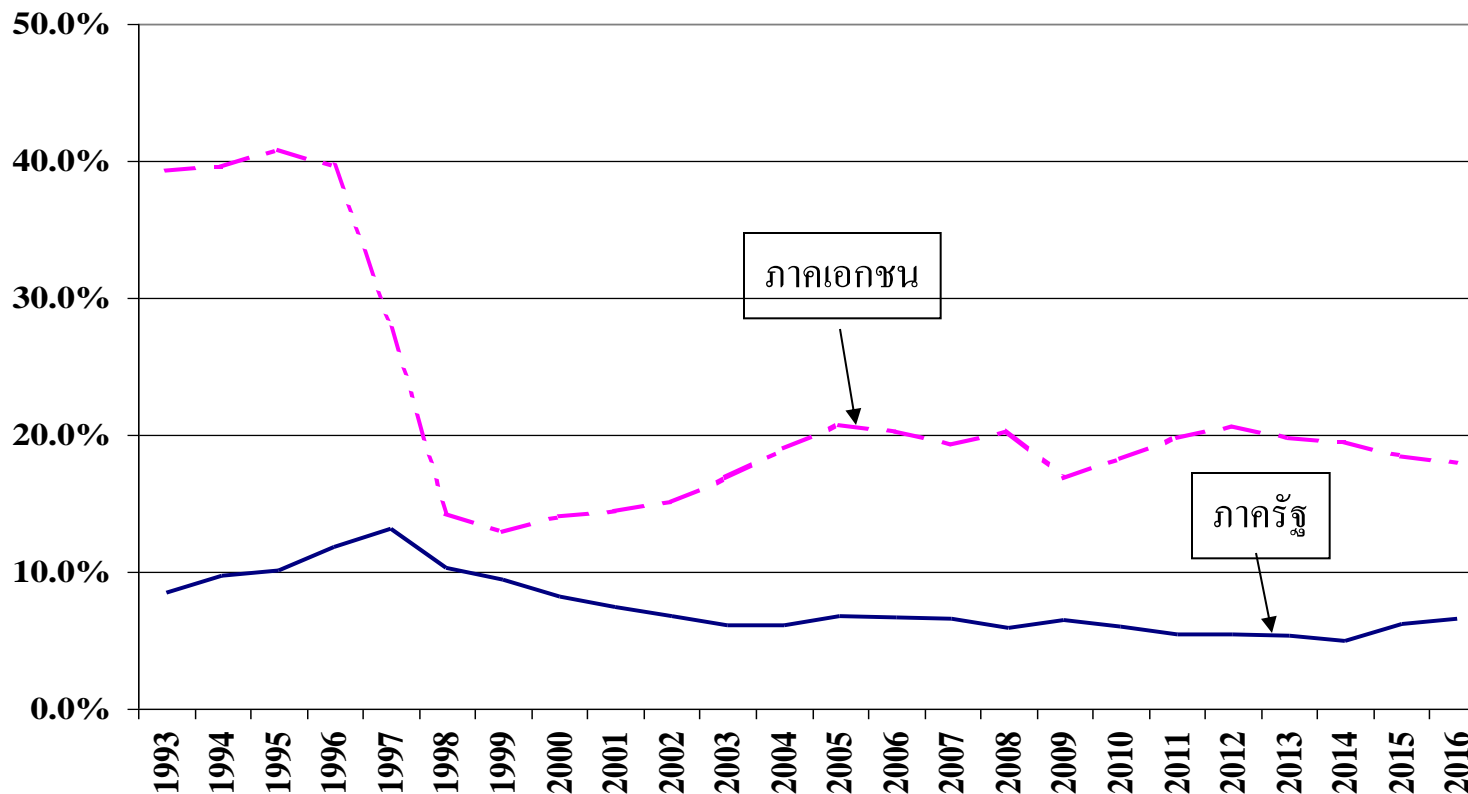
สอดคล้องกับนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน

Source: NESDB; National Accounts.

การลงทุนภาครัฐและภาคเอกชน (% Real GDP)

แต่ยังไม่เห็นผลชัดเจน โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชนยังไม่ฟื้น

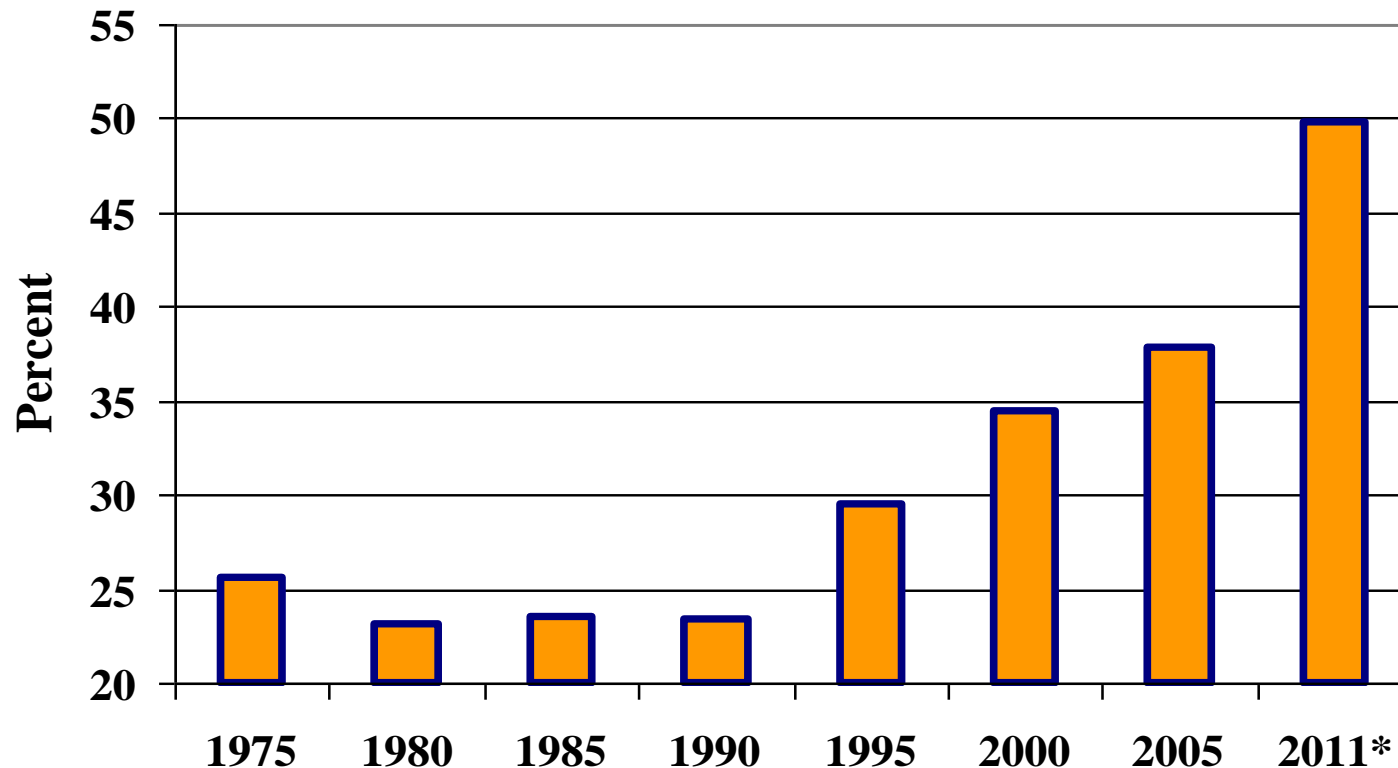

Source: NESDB; National Accounts.

การลงทุนยังต้องพึ่งการนำเข้าในสัดส่วนที่สูงมาก

ทำให้ multiplier effect ของการลงทุนในการกระตุ้นเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ

Thailand: Import Share in Gross Fixed Capital Formation

Source: Except for 2011, from Input-Output Tables for various years.

* For 2011, estimated from National Accounts and import data by type of imported goods.

เทียบ GDP Multipliers (Nominal) ของอุปสงค์ทางด้านต่างๆ

Total Goods Export	0.93
Food and Agriculture Export	1.35
Non-food Manufactured Export	0.83
Tourism	1.22
Investment	0.59

Source: คำนวณจากแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคปี 2014

การเปลี่ยนแหล่งลงทุน FDI

ในปัจจุบัน Vietnam เป็นแหล่งดึงดูด FDI หลักใน ASEAN
ตามด้วย Indonesia
มีส่วนเกี่ยวกับการที่การลงทุนภาคเอกชนในไทยยังไม่ฟื้น

Net FDI Flow as % of GDP

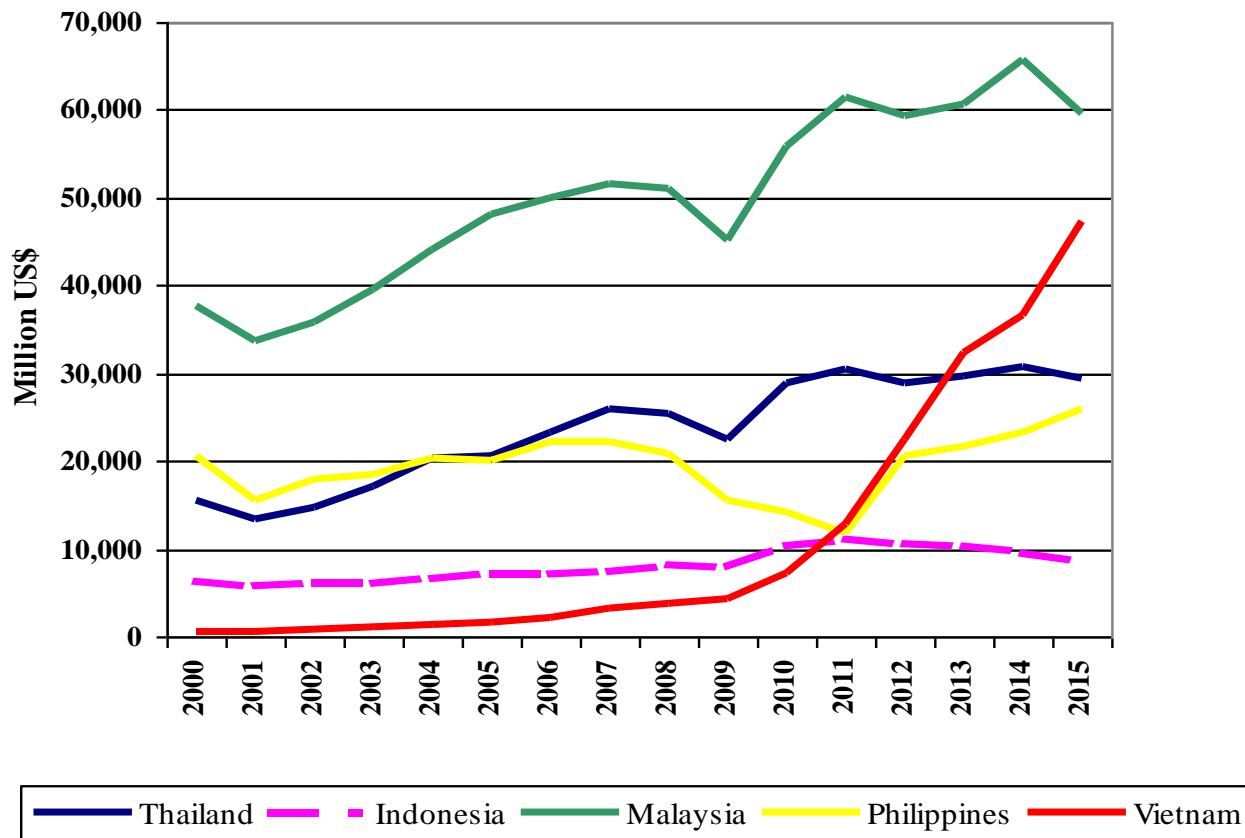
	2001-05	2006-10	2011-15
Indonesia	-0.2%	0.7%	1.4%
Malaysia	1.1%	-2.0%	-1.1%
Philippines	0.7%	-0.3%	-0.2%
Thailand	3.3%	2.1%	0.0%
Vietnam	3.5%	6.8%	4.7%

Source: World Bank, World Development Indicators

การส่งออกสินค้า Electrical และ Electronics

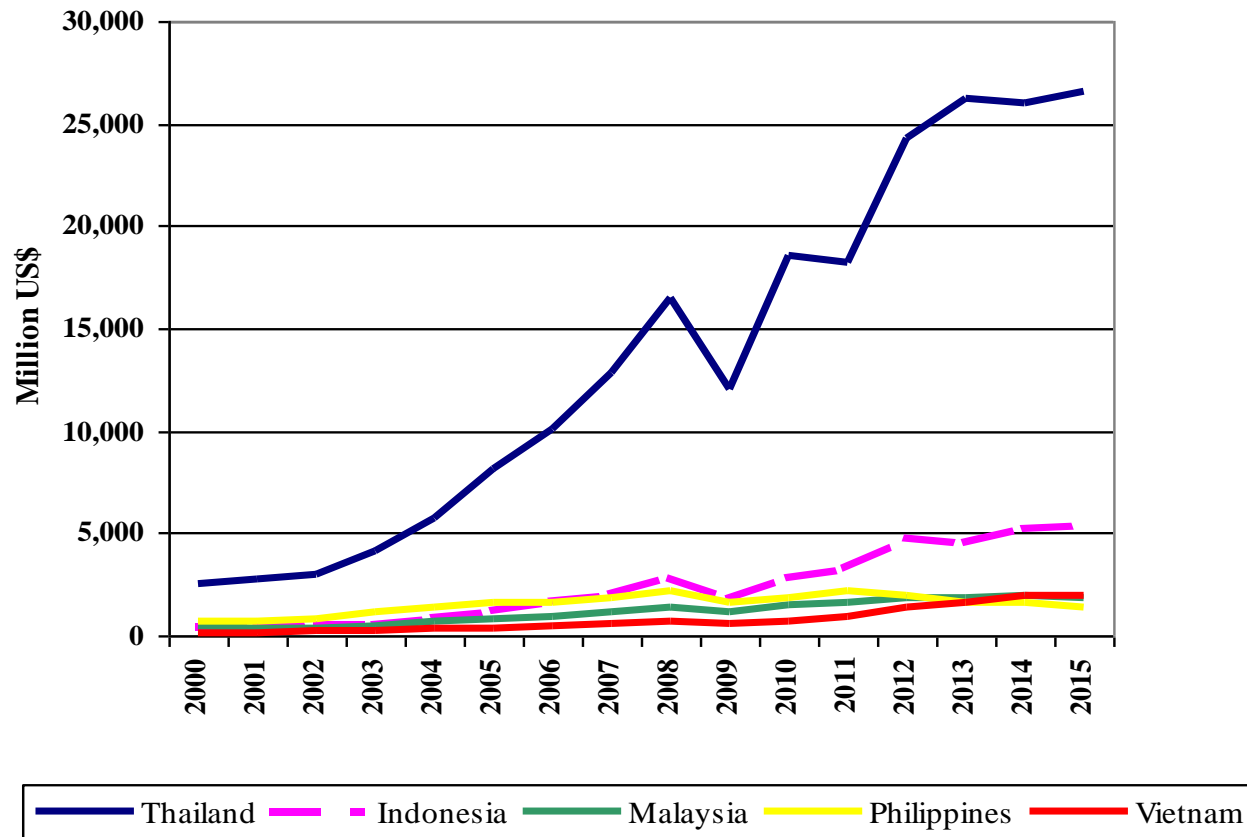
Vietnam แซงหน้าไทยและกำลังทิ้งห่างอย่างรวดเร็ว

Source: UN Comtrade Database.

การส่งออกสินค้ายานยนต์ (Non-Rail)

ไทยทิ้งห่างประเทศอื่นๆ ใน ASEAN แต่ก็ต้องระวังในระยะยาว
Detroit ยังเกิดปัญหานักได้

Source: UN Comtrade Database.

การขายและการผลิตรายยนต์

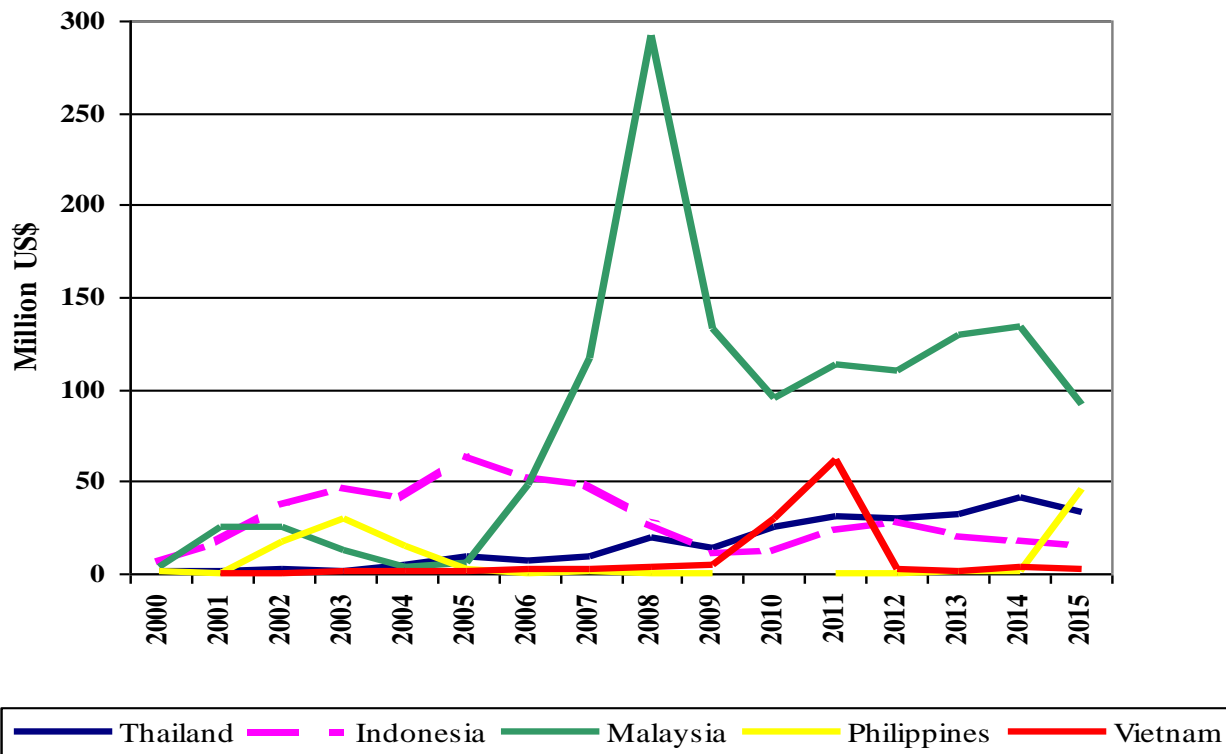
ตลาดใน Indonesia ใหญ่กว่าไทย และเศรษฐกิจขยายตัวเร็วกว่า
ในสิบปีข้างหน้า ไม่น่าที่ไทยจะยังเป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุด
ในอาเซียนหรือไม่

Thousand Units	Sales				Production		
	2010	2013	2016		2010	2013	2016
Indonesia	764.7	1,229.9	1,061.7		702.5	1,208.2	1,177.4
Malaysia	605.2	655.8	580.1		567.7	601.4	545.3
Philippines	168.5	181.7	359.6		80.5	79.2	116.9
Thailand	800.4	1,330.7	768.8		1,645.3	2,457.1	1,944.4
Vietnam	111.7	98.6	270.8		106.2	93.6	236.2

Source: ASEAN Automotive Association.

การส่งออกสินค้า Rail

อุตสาหกรรมทางการขนส่งทางรางใน ASEAN มีน้อยมาก
ไทยกำลังลงทุนทาง rail อย่างมหาศาล
มียุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมทาง rail หรือไม่?

Source: UN Comtrade Database.

บางประเด็นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย

- เน้นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่มาจาก comparative advantage ที่แท้จริงของประเทศ
- ในกรณีของไทย เกษตร อาหาร การบริการส่วนบุคคล รวมทั้งการท่องเที่ยว และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เป็นพื้นฐานของความได้เปรียบที่แท้จริง ควรเน้นการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ การเพิ่มมูลค่าเพิ่ม และการสร้างหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ โดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างกันอย่างเหมาะสม
- สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งไทยมีความได้เปรียบอยู่มากในปัจจุบัน แต่อาจจะเสียความได้เปรียบได้ในระยะยาว ควรมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการส่งเสริม niche products ใหม่ๆ ในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ให้นำน้ำคู่ต่อสู้อย่างต่อเนื่อง
- ใช้ประโยชน์จากการลงทุน mega-projects เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมชั้นกลาง และอุตสาหกรรมสินค้าทุน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมทางการขนส่งทางราง ถ้าการลงทุนทางด้านรางไม่สามารถสร้างอุตสาหกรรมทางการขนส่งทางรางได้ จะเป็นการเสียโอกาสอย่างน่าเสียดาย
- ใช้ประโยชน์จากการลงทุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้าง growth poles ใหม่ๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะเป็นการช่วยกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ยากจนด้วย

ขอบคุณครับ